

32009R1108

24.11.2009.

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

L 309/51

UREDBA (EZ) br. 1108/2009 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**od 21. listopada 2009.****o izmjeni Uredbe (EZ) br. 216/2008 u području aerodroma, upravljanja zračnim prometom i usluga u zračnoj plovidbi i o stavljanju izvan snage Direktive 2006/23/EZ****(Tekst značajan za EGP)**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice, a posebno njegov članak 80. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Komisije,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija ⁽²⁾,u skladu s postupkom utvrđenim u članku 251. Ugovora ⁽³⁾,

budući da:

(1) U svom priopćenju od 15. studenoga 2005. Vijeću, Europskom parlamentu, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija, pod naslovom „Proširivanje zadaća Europske agencije za sigurnost zračnog prometa – plan i program za 2010.“, Komisija je najavila svoju namjeru da postupno proširi zadaće Europske agencije za sigurnost zračnog prometa (dalje u tekstu Agencija), u nastojanju postizanja „sveukupnog sustavnog pristupa“ sigurnosti i interoperabilnosti aerodroma/zračnih luka, usluga u zračnom prometu (Air Navigation Services -ANS) i upravljanja zračnim prometom (Air Traffic Management – ATM).

(2) Trajni rast zrakoplovstva u Europi uzrok je mnogih izazova, posebno u vezi s ključnim sigurnosnim čimbenicima aerodroma i ATM-a/ANS-a. Stoga treba uspostaviti potrebne mjere za smanjenje rizika kako bi se kroz usklađeni potpuni regulatorni pristup osigurala sigurnost u svim državama članicama.

⁽¹⁾ SL C 182, 4.8.2009., str. 50.

⁽²⁾ SL C 120, 28.5.2009., str. 52.

⁽³⁾ Mišljenje Europskog parlamenta od 25. ožujka 2009. (nije još objavljeno u Službenom listu) i Odluka Vijeća od 7. rujna 2009.

(3) Postizanje inicijative uvođenja jedinstvenog europskog neba treba nadopuniti usklađenim elementom sigurnosti koji bi se primjenjivao na aerodrome i ATM/ANS. U tom cilju treba također razviti odgovarajući regulatorni okvir sigurnosti uzimajući u obzir upotrebu novih tehnologija u ovom području.

(4) U skladu sa standardima i preporučenim praksama uspostavljenim Konvencijom o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu, potpisane 7. prosinca 1944. u Chicagu (Čikaška konvencija), Zajednica bi trebala utvrditi bitne zahtjeve koji se primjenjuju na zrakoplovne proizvode, dijelove i uređaje, aerodrome i izvođenje ATM-a/ANS-a; bitne zahtjeve koji se primjenjuju na osobe i organizacije uključene u rad aerodroma i u izvođenje ATM-a/ANS-a; te bitne zahtjeve koji se primjenjuju na osobe i proizvode uključene u obuku i zdravstvene preglede kontrolora zračnog prometa. Komisiju treba ovlastiti za razvoj potrebnih provedbenih pravila.

(5) Uzimajući u obzir da se usluge koje se sastoje od stvaranja i obrade podataka te formatiranja i isporuke podataka za svrhe zračne plovidbe razlikuju od usluga ANS-a kako su definirane u Uredbi (EZ) br. 549/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. ožujka 2004. o utvrđivanju okvira za stvaranje jedinstvenog europskog neba (okvirna Uredba) ⁽⁴⁾, Komisija treba razviti posebne zahtjeve prilagođene takvim uslugama.

(6) Ne bi bilo primjereno da za sve aerodrome vrijede zajednička pravila. Posebno bi aerodromi koji nisu otvoreni za javnu upotrebu i aerodromi koji se uglavnom upotrebljavaju za rekreativno letenje ili za komercijalni zračni prijevoz osim onog koji je u skladu s postupcima instrumentalnog letenja, i koji imaju asfaltiranu uzletno sletnu stazu kraću od 800 metara, trebali ostati pod regulatornim nadzorom država članica bez ikakve obveze koja bi iz ove Uredbe proizlazila za druge države članice da priznaju takva nacionalna rješenja. Međutim, države članice bi trebale poduzeti razmjerne mjere za općenito povećanje razine sigurnosti rekreativnog zrakoplovstva i cjelokupnog komercijalnog zračnog prijevoza. Komisija će pravovremeno preispitati proširenje područja primjene na aerodrome koji su trenutačno isključeni, na modularan način i uzimajući u obzir u cijelosti učinak koji bi to moglo imati na takve aerodrome.

⁽⁴⁾ SL L 96, 31.3.2004., str. 1.

- (7) Uzimajući u obzir raznovrsnost aerodroma i izrazite posebnosti njihove infrastrukture i okoliša, zajednička pravila za sigurnost aerodroma trebala bi predviđjeti potrebnu fleksibilnost za prilagođenu sukladnost, kroz odgovarajuću uravnoteženost između provedbenih pravila, specifikacija za certifikaciju i prihvatljivih načina usklađivanja. Ova bi pravila trebala biti razmjerna veličini, prometu, kategoriji i složenosti aerodroma te prirodi i opsegu operacija na njemu, izbjegavajući na taj način nepotrebna birokratska i ekonomska opterećenja, posebno za male aerodrome s vrlo ograničenim putničkim prometom.
- (8) Infrastruktura i operacije aerodroma trebali bi biti certificirani jednom svjedodžbom. Međutim, države članice mogu certificirati infrastrukturu i operacije aerodroma izdvojeno. U tom slučaju, svjedodžbe bi trebale izdavati isto nadležno tijelo. Operatori većeg broja aerodroma, koji su uspostavili odgovarajuće centralne funkcije, mogu zatražiti jednu svjedodžbu koja obuhvaća operacije i upravljanje na svim aerodromima pod njihovom odgovornošću.
- (9) Zrakoplovni proizvodi, dijelovi i uređaji, aerodromi i njihova oprema, operatori uključeni u komercijalni zračni prijevoz i u rad aerodroma, sustavi i davatelji usluga ATM-a/ANS-a, kao i piloti i kontrolori zračnog prometa, te osobe, proizvodi i organizacije uključeni u njihovo osposobljavanje i zdravstvene preglede, trebali bi biti certificirani ili licencirani nakon što se utvrdi njihova sukladnost s bitnim zahtjevima koje mora utvrditi Zajednica u skladu sa standardima i preporučenim praksama iz Čikaške konvencije. Komisiju treba ovlastiti za razvoj provedbenih pravila za utvrđivanje uvjeta za izdavanje svjedodžbi ili uvjeta za njegovu zamjenu izjavom o sposobnosti, uzimajući u obzir rizike povezane s različitim vrstama operacija ili usluga.
- (10) Provedbena pravila koja se odnose na certificiranje projektiranja, proizvodnje i održavanja sustava i komponenata ATM-a/ANS-a te na organizacije koje se bave njihovim projektiranjem, proizvodnjom i održavanjem, trebaju se utvrditi samo kada se odnose na ključna pitanja sigurnosti utvrđena nakon detaljne studije o procjeni učinaka.
- (11) Komisija namjerava pravovremeno započeti rad na ispitivanju izvedivosti i nužnosti uvođenja akreditiranih tijela za certificiranje ATM/ANS sustava te procijeniti sve moguće opcije i učinke. Komisija bi mogla, ako je primjereno, dati prijedlog za daljnju reviziju ove Uredbe temeljenu na potpunoj procjeni učinaka.
- (12) Prema institucionalnom sustavu Zajednice, provedba zakona Zajednice je prvenstveno u nadležnosti država članica. Stoga se zadaće certificiranja koje se zahtijevaju ovom Uredbom i njezinim provedbenim pravilima trebaju izvoditi na nacionalnoj razini. Međutim, u nekim jasno određenim slučajevima, Agencija bi također trebala biti ovlaštena za izvođenje zadaća certificiranja, kako je navedeno u ovoj Uredbi. Iz istog bi razloga Agenciji trebalo biti dopušteno da poduzima potrebne mjere povezane s područjima koja obuhvaća ova Uredba, kada je to najbolji način za osiguravanje ujednačenosti i omogućavanje funkcioniranja unutarnjeg tržišta.
- (13) Provedbena pravila koja treba razviti Agencija u području ATM-a/ANS-a trebala bi biti pripremljena u skladu s rezultatima procesa savjetovanja Agencije i na osnovi prilagođenoj novim interesnim skupinama te bi se trebala temeljiti na odredbama Uredbe (EZ) br. 549/2004, Uredbe (EZ) br. 550/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. ožujka 2004. o pružanju usluga u zračnoj plovidbi u jedinstvenom europskom nebu (Uredba o pružanju usluga)⁽¹⁾, Uredbe (EZ) br. 551/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. ožujka 2004. o organizaciji i korištenju zračnog prostora u jedinstvenom europskom nebu (Uredba o zračnom prostoru)⁽²⁾, Uredbe (EZ) br. 552/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. ožujka 2004. o interoperabilnosti Europske mreže za upravljanje zračnim prometom (Uredba o interoperabilnosti)⁽³⁾, a posebno na prenesenim regulatornim sigurnosnim zahtjevima Eurocontrol-a. Komisija bi ovakva provedbena pravila trebala donijeti u skladu s regulatornim postupkom navedenim u članku 5. Uredbe (EZ) br. 549/2004. Treba osmisлити prijelazne mehanizme kako bi se osigurao kontinuitet odobrenja koja su već izdana u skladu s pravilima tih Uredbi.
- (14) Uredbe (EZ) br. 549/2004, (EZ) br. 550/2004, (EZ) br. 551/2004 i (EZ) br. 552/2004 uključuju odredbe o nekoliko regulatornih funkcija ATM-a, kao što su, između ostalog, interoperabilnost i upravljanje protokom zračnog prometa i zračnog prostora. Sva ova područja uključuju sigurnosne aspekte koji se moraju obraditi na odgovarajući način. Stoga bi države članice i Komisija pri uređivanju ovih područja trebali osigurati odgovarajuće obuhvaćanje takvih sigurnosnih aspekata putem odgovarajuće suradnje s Agencijom.
- (15) Općeniti je cilj da se učinkovito obavi prijenos funkcija i zadaća država članica na Agenciju, uključujući one koje proizlaze iz njihove suradnje u okviru Komisije za sigurnosne propise Eurocontrol-a, bez ikakvog snižavanja postojećih visokih razina sigurnosti i bez ikakvih negativnih učinaka na termenske planove certificiranja. Za potreban prijelaz, treba osigurati odgovarajuće mjere. Agencija bi trebala imati dovoljno sredstava za svoje nove zadaće, a određivanje vremena za dodjelu tih sredstava trebalo bi se temeljiti na definiranoj potrebi te na terminskom planu donošenja i odgovarajuće primjene s tim povezanih provedbenih pravila.

⁽¹⁾ SL L 96, 31.3.2004., str. 10.

⁽²⁾ SL L 96, 31.3.2004., str. 20.

⁽³⁾ SL L 96, 31.3.2004., str. 26.

(16) Uredbom (EZ) br. 216/2008 Europskog parlamenta i vijeća od 20. veljače 2008. ⁽¹⁾ utvrđuje se odgovarajući i opsežan okvir za definiciju i provedbu zajedničkih tehničkih zahtjeva i upravnih postupaka u području civilnog zrakoplovstva. Stoga bi Direktivu 2006/23/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 5. travnja 2006. o dozvoli kontrolora zračnog prometa Zajednice ⁽²⁾ trebalo staviti izvan snage ne dovodeći u pitanje certificiranje ili licenciranje proizvoda, osoba i organizacija koje je već izvršeno u skladu s tom Direktivom.

(17) Što se tiče regulacije zvanja koja nisu obuhvaćena ovom Uredbom, treba zadržati nadležnost država članica da prema svom nahodjenju utvrde ili zadrže, između ostalog, zahtjeve za certificiranje ili licenciranje osoba.

(18) Provedbena pravila koja Agencija treba razviti u području ATM-a/ANS-a, trebala bi biti razvijena u okviru opsežne revizije sigurnosnih zahtjeva u zakonodavstvu o jedinstvenom europskom nebu, tj. u uredbama (EZ) br. 549/2004, (EZ) br. 550/2004, (EZ) br. 551/2004 i (EZ) br. 552/2004. Kako bi se, s jedne strane, izbjeglo udvostručavanje sigurnosnih zahtjeva koji se odnose na usluge ATM-a/ANS-a, te kako bi se, s druge strane, izbjegla pravna praznina bez valjanih sigurnosnih zahtjeva, dan stupanja na snagu izmjena zakonodavstva o jedinstvenom europskom nebu mora biti u skladu s danom stupanja na snagu novih sigurnosnih mjera donesenih u okviru ove Uredbe.

(19) Mjere potrebne za provedbu ove Uredbe donose se u skladu s Odlukom Vijeća 1999/468/EZ od 28. lipnja 1999. o utvrđivanju postupaka za izvršavanje provedbenih ovlasti dodijeljenih Komisiji ⁽³⁾.

(20) Komisija treba posebno biti ovlaštena za donošenje provedbenih pravila za licenciranje kontrolora zračnog prometa i s tim povezanih odobrenja, aerodroma i aerodromskih operacija, upravljanja zračnim prometom i usluga u zračnom prometu te povezanih svjedodžbi, nadzora i izvršenja, kao i za donošenje propisa o pristojbama i naknadama Agencije. Kako je područje primjene ovih mjera općenito i kako su one namijenjene za izmjenu elemenata Uredbe (EZ) br. 216/2008 koji nisu ključni, između ostalog, nadopunjavajući ih novim elementima koji nisu ključni, one se moraju donijeti u skladu s regulatornim postupkom s kontrolom, predviđenim člankom 5.a Odluke 1999/468/EZ.

(21) Ne dovodeći u pitanje nadležnost država članica, Komisija može, ako je to potrebno, davati preporuke Vijeću za uspostavljanje okvira za usklađivanje između Zajednice i Međunarodne organizacije civilnog zrakoplovstva (ICAO)

u vezi s provjerom sigurnosti, s ciljem da se izbjegne udvostručavanje i u interesu učinkovite upotrebe sredstava.

(22) Pri izradi nacrtu sigurnosnih pravila, Agencija bi trebala osigurati sudjelovanje svih zainteresiranih strana. Stajališta u vezi s oblikovanjem propisa trebala bi se temeljiti na sveobuhvatnom savjetovanju svih interesnih skupina, uključujući manje industrijske operatore, te na pravilnoj procjeni njihovih mogućih učinaka na relevantnim područjima. Kako je predviđeno Uredbom (EZ) br. 216/2008, Agencija bi se prije donošenja odluka trebala savjetovati sa savjetodavnim tijelima zainteresiranih strana,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Članak 1.

Ovim Uredba (EZ) br. 216/2008 mijenja se kako slijedi:

1. Članak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 1.

Područje primjene

1. Ova se Uredba primjenjuje na:

(a) projektiranje, proizvodnju, održavanje i rad zrakoplovnih proizvoda, dijelova i uređaja, te na osoblje i organizacije koji su uključeni u projektiranje, proizvodnju i održavanje takvih proizvoda, dijelova i uređaja;

(b) osoblje i organizacije koji su uključeni u letenje zrakoplova;

(c) projektiranje, održavanje i rad aerodroma, kao i na osoblje i organizacije koji su uključeni u te djelatnosti te, ne dovodeći u pitanje zakonodavstvo Zajednice i domaće zakonodavstvo o okolišu i planiranju korištenja zemljišta, na zaštitu okoliša aerodroma;

(d) projektiranje, proizvodnju i održavanje opreme aerodroma kao i na osoblje i organizacije koji su uključeni u te djelatnosti;

(e) projektiranje, proizvodnju i održavanje sustava i komponenata za upravljanje zračnim prometom i za usluge u zračnom prometu (ATM/ANS), kao i na osoblje i organizacije koji su uključeni u te djelatnosti;

(f) ATM/ANS kao i na osoblje i organizacije koji su uključeni u te djelatnosti.

⁽¹⁾ SL L 79, 19.3.2008., str. 1.

⁽²⁾ SL L 114, 27.4.2006., str. 22.

⁽³⁾ SL L 184, 17.7.1999., str. 23.

2. Ova se Uredba ne primjenjuje na:

- (a) proizvode, dijelove, uređaje, osoblje i organizacije iz stavka 1. točaka (a) i (b) kada su oni uključeni u obavljanje vojne, carinske i policijske djelatnosti, djelatnosti potrage i spašavanja, protupožarne djelatnosti, djelatnosti obalne straže ili slične djelatnosti i službe. Države članice osiguravaju da te djelatnosti ili službe, u najvećoj mogućoj mjeri, uzimaju u obzir ciljeve ove Uredbe;
- (b) aerodrome ili dijelove aerodroma, niti na opremu, osoblje i organizacije iz stavka 1. točaka (c) i (d), koje nadzire i kojima upravlja vojska;
- (c) ATM/ANS, uključujući sustave i komponente, osoblje i organizacije iz stavka 1. točaka (e) i (f) koje pruža ili stavlja na raspolaganje vojska. Države članice osiguravaju da su zrakoplovi iz točke (a) ovog stavka, prema potrebi, odvojeni od drugih zrakoplova.

3. Države članice u najvećoj mogućoj mjeri osiguravaju da svi vojni objekti otvoreni za javnu upotrebu iz stavka 2. točke (b), ili usluge iz stavka 2. točke (c) koje za javnost obavlja vojno osoblje, pružaju razinu sigurnosti koja je učinkovita najmanje kao ona koja se zahtijeva bitnim zahtjevima navedenim u prilogima V.a i V.b.”

2. Članak 3. mijenja se kako slijedi:

(a) točka (d) zamjenjuje se sljedećim:

„(d) ,dijelovi i uređaji’ znači bilo koji instrument, oprema, mehanizam, dio, sprava, pribor, softver ili dodatna oprema, uključujući komunikacijska oprema, koji se upotrebljavaju ili su namijenjeni za upotrebu pri upravljanju ili kontroli zrakoplova tijekom leta; oni uključuju dijelove strukture zrakoplova, motora ili propelera, ili opremu koja se upotrebljava za manevriranje zrakoplovom s tla;”;

(b) umeće se sljedeća točka:

„(da) ,komponente ATM-a/ANS-a’ znači bilo koje komponente, kako su definirane u članku 2. stavku 19. Uredbe (EZ) br. 549/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. ožujka 2004. o utvrđivanju okvira za stvaranje jedinstvenog europskog neba (okvirna Uredba) (*);

(*) SL L 96. 31.3.2004., str. 1.”;

(c) točka (h) zamjenjuje se sljedećim:

„(h) ,operator’ znači bilo koja pravna ili fizička osoba koja upravlja ili namjerava upravljati jednim ili većim brojem zrakoplova;”;

(d) dodaju se sljedeće točke:

„(m) ,aerodrom’ znači određeno područje (uključujući sve zgrade, instalacije i opremu) na tlu ili na vodi na fiksnoj strukturi, fiksnoj strukturi uz obalu ili plutajućoj strukturi, namijenjeno u cijelosti ili djelomično za slijetanje, uzlijetanje i površinsko kretanje zrakoplova;

(n) ,oprema aerodroma’ znači bilo koja oprema, sprave, pribor, softver ili dodatna oprema, koja se upotrebljava ili se namjerava upotrebljavati kako bi se doprinijelo operaciji zrakoplova na aerodromu;

(o) ,stajanka’ znači određeno područje namijenjeno za smještaj zrakoplova u svrhu ukrcaja i iskrcaja putnika, pošte ili tereta, za punjenje goriva, parkiranje ili održavanje;

(p) ,usluge upravljanja postupcima na stajanci’ znači usluge upravljanja aktivnostima i kretanjima zrakoplova i vozila na stajanci;

(q) ,ATM/ANS’ znači funkcije upravljanja zračnim prometom kako je definirano u članku 2. stavku 10. Uredbe (EZ) br. 549/2004, usluge u zračnom prometu kako je definirano u članku 2. stavku 4. te Uredbe, i usluge koje se sastoje od stvaranja i obrade podataka te formatiranja i isporuke podataka općem zračnom prijevozu u svrhu sigurne zračne plovidbe;

(r) ,sustav ATM-a/ANS-a’ znači bilo koja kombinacija opreme i sustava povezanih sa sigurnošću, kako je definirano u članku 2. stavku 39. Uredbe (EZ) br. 549/2004;

(s) ,usluge letnih informacija’ znači usluge namijenjene za davanje savjeta i informacija korisnih za sigurno i učinkovito izvođenje letova.”

3. U članku 4., umeću se sljedeći stavci:

„3.a. Aerodromi, uključujući opremu, smješteni na području koje podliježe odredbama Ugovora, koji su otvoreni za javnu upotrebu i koji služe za komercijalni zračni prijevoz te na kojima se obavljaju operacije upotrebom instrumentalnog prilaženja i odlaženja, i;

(a) koji imaju asfaltiranu uzletno-sletnu stazu dužine 800 metara ili više; ili

(b) koji su namijenjeni isključivo helikopterima;

moraju biti u skladu s ovom Uredbom. Osoblje i organizacije uključeni u rad ovih aerodroma moraju biti u skladu s ovom Uredbom.

3.b. Odstupajući od stavka 3.a, države članice mogu odlučiti da iz odredaba ove Uredbe izuzmu aerodrom koji:

— godišnje nema više od 10 000 putnika, i

— godišnje nema više od 850 kretanja povezanih s tere-
tom.

Ako ovakvo izuzeće države članice nije u skladu s općim sigurnosnim ciljevima ove Uredbe ili bilo kojeg pravila zakonodavstva Zajednice, Komisija donosi odluku u skladu sa zaštitnim postupkom iz članka 65. stavka 7. da ne dopusti predmetno izuzeće. U takvom slučaju dotična država članica opoziva izuzeće.

3.c. ATM/ANS koji se izvode u zračnom prostoru područja na kojem se primjenjuje Ugovor, kao i u bilo kojem drugom zračnom prostoru u kojem države članice primjenjuju Uredbu (EZ) br. 551/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. ožujka 2004. o organizaciji i korištenju zračnog prostora u jedinstvenom europskom nebu (Uredba o zračnom prostoru) (*) u skladu s člankom 1. stavkom 3. te Uredbe, moraju biti u skladu s ovom Uredbom. Sustavi i komponente, osoblje i organizacije uključeni u izvođenje ATM-a/ANS-a moraju biti u skladu s ovom Uredbom.

(*) SL L 96, 31.3.2004., str. 20.”

4. U članku 5. stavku 2. točke (b) i (c) zamjenjuju se sljedećim:

„(b) mjerama iz stavka 5. može se utvrditi zahtjev za certifikaciju dijelova i uređaja. Svjedodžbe za dijelove i uređaje se izdaju kada podnositelj zahtjeva dokaže da su dijelovi i uređaji u skladu s detaljnim specifikacijama plovidbenosti utvrđenim za osiguravanje sukladnosti s bitnim zahtjevima iz stavka 1.;

(c) niti jedan zrakoplov se ne smije upotrebljavati ako nema valjanu svjedodžbu plovidbenosti. Svjedodžba se izdaje kada podnositelj zahtjeva dokaže da je zrakoplov u skladu s projektom tipa odobrenim u njegovoj svjedodžbi tipa i kada odgovarajuća dokumentacija, inspekcijski pregledi i testovi pokažu da je zrakoplov primjeren za siguran let. Ova svjedodžba plovidbenosti ostaje valjana sve dok se ne obustavi, opozove ili ukine i sve dok se zrakoplov održava u skladu s bitnim zahtjevima za kontinuiranu plovidbenost, koji su navedeni u Prilogu I. točki 1.d i s mjerama donesenim u skladu sa stavkom 5.”

5. U članku 7. stavak 4. zamjenjuje se sljedećim:

„4. Svjedodžba se zahtijeva za svaki školski uređaj za simulaciju leta koji se upotrebljava u obuci pilota. Svjedodžba se izdaje kada podnositelj zahtjeva dokaže da je takav uređaj u skladu s pravilima koja su donesena kako bi se osigurala sukladnost s odgovarajućim bitnim zahtjevima iz Priloga III.”

6. Članak 8. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Letenje zrakoplova iz članka 4. stavka 1. točaka (b) i (c) u skladu je s bitnim zahtjevima utvrđenim u Prilogu IV. i, ako je primjenjivo, u Prilogu V.b.”;

(b) stavak 5. mijenja se kako slijedi:

i. točka (a) zamjenjuje se sljedećim:

„(a) uvjeti za upravljanje zrakoplovom u skladu s bitnim zahtjevima utvrđenim u Prilogu IV. i, ako je primjereno, u Prilogu V.b.”;

ii. točka (g) zamjenjuje se sljedećim:

„(g) kako letovi zrakoplova u točki (a) podtočki ii. i u točkama (d) i (h) Priloga II., kada se koriste za komercijalni zračni prijevoz, ispunjavaju odgovarajuće bitne zahtjeve iz Priloga IV. i, ako je primjenjivo, iz Priloga Vb.”;

(c) u stavku 6., dodaje se sljedeća alineja:

„— uzimaju se u obzir sigurnosni aspekti povezane s ATM-om/ANS-om,”

7. Umeću se sljedeći članci:

„Članak 8.a

Aerodromi

1. Aerodromi i oprema aerodroma, kao i rad aerodroma, biti u skladu su s bitnim zahtjevima utvrđenim u Prilogu V.a i, ako je primjereno, u Prilogu V.b.

2. Sukladnost aerodroma, opreme aerodroma i rada aerodroma s bitnim zahtjevima utvrđuje se u skladu sa sljedećim:

(a) svjedodžba se zahtijeva za svaki aerodrom. Svjedodžba i certifikacija izmjena u toj svjedodžbi izdaju se kada podnositelj zahtjeva dokaže da je aerodrom u skladu s osnovom za certificiranje aerodroma koja je navedena u točki (b), te da aerodrom nema nikakvu osobinu ili karakteristiku koja ga čini nesigurnim za rad. Svjedodžba obuhvaća aerodrom, njegov rad i njegovu opremu povezanu sa sigurnošću;

(b) osnova za certificiranje aerodroma sastoji se od sljedećeg:

i. valjane specifikacije certificiranja povezane s tipom aerodroma;

ii. odredaba za koje je prihvaćena jednaka razina sigurnosti; i

iii. posebnih detaljnih tehničkih specifikacija koje su potrebne kada osobine projekta određenog aerodroma ili iskustvo u radu pokažu da je bilo koja specifikacija iz točke i. nedostatna li neodgovarajuća za osiguravanje sukladnosti s bitnim zahtjevima navedenim u Prilogu V.a;

(c) mjerama iz stavka 5. može se utvrditi zahtjev za certificiranje bilo koje opreme aerodroma koja je bitna za sigurnost. Svjedodžba za takvu opremu se izdaje kada podnositelj zahtjeva dokaže da je ta oprema u skladu s detaljnim specifikacijama utvrđenim kako bi se osigurala sukladnost s bitnim zahtjevima iz stavka 1.;

(d) organizacije odgovorne za rad aerodroma dokazuju da su sposobne i da imaju sredstva za izvođenje odgovornosti povezanih s njihovim pravima. Ove sposobnosti i sredstva se priznaju izdavanjem svjedodžbe iz točke (a).

Oni se također mogu priznati izdavanjem odvojene svjedodžbe ako tako odluči država članica u kojoj se nalazi aerodrom. U svjedodžbi se navode prava dana certificiranoj organizaciji i raspon svjedodžbe, uključujući popis aerodroma kojima će upravljati;

(e) odstupajući od točke (d), države članice mogu odlučiti da pružatelji usluga upravljanja postupcima na stajancima mogu dati izjavu o svojoj sposobnosti i sredstvima za izvođenje svojih odgovornosti, povezanih s uslugama koje pružaju.

3. Države članice osiguravaju donošenje odredaba koje štite aerodrome od aktivnosti i razvoja u njihovoj okolini, koji mogu uzrokovati neprihvatljive rizike za zrakoplove koji upotrebljavaju aerodrom.

4. Operatori aerodroma nadziru aktivnosti i razvoje u okolini aerodroma koji mogu uzrokovati neprihvatljive sigurnosne rizike za zračni promet, te u okviru svojih nadležnosti poduzimaju odgovarajuće mjere za smanjivanje rizika.

5. Mjere namijenjene za izmjenu elemenata zahtjeva iz ovog članka, koji nisu ključni, njegovim dopunjavanjem, donose se u skladu s regulatornim postupkom s kontrolom navedenim u članku 65. stavku 4.

Tim se mjerama posebno određuje sljedeće:

(a) uvjeti za uspostavljanje osnove za certificiranje aerodroma i obavješćivanje podnositelja zahtjeva o tom;

(b) uvjeti za uspostavljanje detaljnih specifikacija za opremu aerodroma i obavješćivanje podnositelja zahtjeva o tom;

(c) uvjeti za izdavanje, održavanje, izmjene, obustavljanje ili ukidanje svjedodžbe za aerodrome i svjedodžbe za opremu aerodroma, uključujući operativna ograničenja povezana sa specifičnim projektom aerodroma;

(d) uvjeti za rad aerodroma u skladu s bitnim zahtjevima navedenim u Prilogu V.a i, ako je primjenjivo, u Prilogu V.b;

(e) uvjeti za izdavanje, održavanje, izmjenu, obustavu ili ukidanje svjedodžbe iz stavka 2. točke (d);

- (f) odgovornosti imatelja svjedodžbe;
- (g) uvjeti za prihvaćanje i pretvorbu svjedodžbe aerodroma izdanih od strane država članica, uključujući mjere koje je dotična država članica već odobrila prije stupanja ove Uredbe na snagu, na temelju objavljenih odstupanja od Priloga 14. Čikaškoj konvenciji;
- (h) uvjeti za odluku da se ne dopuste izuzeća iz članka 4. točke 3.b, uključujući mjerila za teretne aerodrome, obavješćivanje o izuzetim aerodromima i pregled odobrenih izuzeća;
- (i) uvjeti u kojima se operacije zabranjuju, ograničavaju ili podliježu određenim ograničenjima u interesu sigurnosti;
- (j) uvjeti i postupci u vezi s izjavom izvoditelja usluga iz stavka 2. točke (e) i nadzora nad njima.

6. Mjere iz stavka 5:

- (a) odražavaju posljednja dostignuća i najbolje prakse u području aerodroma i uzimaju u obzir važeće standarde i preporučene prakse ICAO-a;
- (b) razmjerne su veličini, prometu, kategoriji i složenosti aerodroma te prirodi i opsegu operacija na njemu;
- (c) uzimaju u obzir iskustva rada aerodroma u cijelom svijetu te znanstveni i tehnički napredak;
- (d) omogućavaju trenutačnu reakciju na utvrđene uzroke nesreća i ozbiljnih nezgoda;
- (e) omogućavaju potrebnu fleksibilnost za prilagođenu sukladnost.

Članak 8.b

ATM/ANS

1. Izvođenje ATM-a/ANS-a mora biti u skladu s bitnim zahtjevima utvrđenim u Prilogu V.b i, koliko je primjereno, u Prilogu V.a.

2. Od izvoditelja ATM-a/ANS-a se zahtijeva da imaju svjedodžbu. Svjedodžba se izdaje kada izvoditelj dokaže da je sposoban i da ima sredstva za izvođenje odgovornosti povezanih s njegovim pravima. U svjedodžbi se specificiraju dodijeljena prava i opseg davanja usluga.

3. Odstupajući od stavka 2., države članice mogu odlučiti da pružatelji usluga letnih informacija mogu dati izjavu o svojoj sposobnosti i sredstvima za izvođenje svojih odgovornosti, povezanih s uslugama koje pružaju.

4. Mjerama iz stavka 6. može se utvrditi zahtjev za certificiranje organizacije koja se bavi projektiranjem, proizvodnjom i održavanjem sustava i komponenata ATM-a/ANS-a bitnih za sigurnost. Svjedodžba za te organizacije se izdaje kada one dokažu da su sposobne i da imaju sredstva za izvođenje odgovornosti povezanih s njegovim pravima. U svjedodžbi se specificiraju dodijeljena prava.

5. Mjerama iz stavka 6. može se utvrditi zahtjev za certificiranje, ili alternativno vrednovanje, sustava i komponenata ATM-a/ANS-a bitnih za sigurnost od strane izvoditelja ATM-a/ANS-a. Svjedodžba ili vrednovanje za te sustave i komponente izdaje se kada podnositelj zahtjeva dokaže da su sustavi i komponente sukladni s detaljnim specifikacijama koje su utvrđene kako bi se osigurala sukladnost s bitnim zahtjevima iz stavka 1.

6. Mjere potrebne za provedbu ovog članka donose se u skladu s regulatornim postupkom iz članka 5. stavka 3. Uredbe (EZ) br. 549/2004.

Te mjere posebno određuju sljedeće:

- (a) uvjete za izvođenje ATM-a/ANS-a u skladu s bitnim zahtjevima iz Priloga V.b i, ako je primjereno, iz Priloga V.a;
- (b) uvjete za uspostavljanje detaljnih specifikacija koje se primjenjuju na sustave i komponente ATM-a/ANS-a, i obavješćivanje podnositelja zahtjeva o njima;
- (c) uvjete za izdavanje, održavanje, izmjenu, obustavu ili ukidanje svjedodžbe iz stavaka 2. i 4.;
- (d) odgovornosti imatelja svjedodžbe;

(e) uvjete i postupke za izjavu izvoditelja usluga iz stavka 3. i za nadzor nad njim;

(f) uvjete u kojima se operacije zabranjuju, ograničavaju ili podliježu određenim ograničenjima u interesu sigurnosti.

7. Mjere iz stavka 6:

(a) odražavaju posljednja dostignuća i najbolje prakse u području ATM-a/ANS-a;

(b) razmjerne su vrsti i složenosti izvođenih usluga;

(c) uzimaju u obzir svjetska iskustva na području ATM-a/ANS-a te znanstveni i tehnički napredak;

(d) razvijaju se koristeći u najvećoj mogućoj mjeri odgovarajuće odredbe Uredbe (EZ) br. 549/2004 i Uredbe (EZ) br. 550/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. ožujka 2004. o pružanju usluga u zračnoj plovidbi u jedinstvenom europskom nebu (Uredba o pružanju usluga) (*), Uredbe (EZ) br. 551/2004 i Uredbe (EZ) br. 552/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. ožujka 2004. o interoperabilnosti Europske mreže za upravljanje zračnim prometom (Uredba o interoperabilnosti) (**), te predviđaju prijelazne mehanizme kako bi se osigurao kontinuitet svjedodžbi koji su već izdani u skladu s tim uredbama; one prvobitno uključuju sigurnosne odredbe tih uredbi i, ako je primjereno, u slučaju budućih izmjena, uzimaju u obzir najnoviji znanstveni i tehnički napredak;

(e) omogućavaju trenutačnu reakciju na utvrđene uzroke nesreća i ozbiljnih nezgoda.

Članak 8.c

Kontrolori zračnog prometa

1. Kontrolori zračnog prometa te osobe i organizacije uključene u osposobljavanje, ispitivanje, provjeravanje ili zdravstvene preglede kontrolora zračnog prometa, moraju ispunjavati odgovarajuće bitne zahtjeve utvrđene u Prilogu V.b.

2. Kontrolori zračnog prometa moraju imati dozvolu i liječničku svjedodžbu primjerenu usluzi koju pružaju.

3. Dozvola iz stavka 2. se izdaje samo kada podnositelj zahtjeva za dozvolu dokaže da ispunjava pravila utvrđena

kako bi se osigurala sukladnost s bitnim zahtjevima u vezi s teoretskim znanjem, praktičnim vještinama, znanjem jezika i iskustvom navedenim u Prilogu V.b.

4. Zdravstvena svjedodžba iz stavka 2. izdaje se samo ako kontrolor zračnog prometa ispunjava pravila koja su utvrđena kako bi se osigurala sukladnost s bitnim zahtjevima u vezi s zdravstvenom sposobnosti, kako je to utvrđeno u Prilogu V.b. Zdravstvenu svjedodžbu izdaju liječnici ili medicinske ustanove za zrakoplovnu medicinu.

5. U takvoj dozvoli i svjedodžbi navode se prava koja su dana kontroloru zračnog prometa, te opseg dozvole i zdravstvene svjedodžbe.

6. Podobnost organizacija koje se bave osposobljavanjem kontrolora zračnog prometa te liječnika i centara zrakoplovne medicine za ispunjavanje obveza povezanih s njihovim pravima u vezi s izdavanjem dozvole i zdravstvenih svjedodžbi priznaje se izdavanjem svjedodžbe.

7. Svjedodžba se izdaje organizacijama koje se bave osposobljavanjem kontrolora zračnog prometa te liječnicima i centrima zrakoplovne medicine koji su dokazali da su sukladni s pravilima utvrđenim kako bi se osigurala sukladnost s odgovarajućim bitnim zahtjevima navedenim u Prilogu V.b. U svjedodžbi se navode prava dodijeljena njegovim izdavanjem.

8. Osobe odgovorne za provođenje praktičnog osposobljavanja ili za ocjenu vještine kontrolora zračnog prometa moraju imati svjedodžbu. Ovakva se svjedodžba izdaje kada osoba na koju se on odnosi dokaže da ispunjava pravila koja su donesena kako bi se osigurala sukladnost s odgovarajućim bitnim zahtjevima iz Priloga V.b. U svjedodžbi se navode prava dodijeljena njegovim izdavanjem.

9. Školski simulatori moraju biti u skladu s odgovarajućim bitnim zahtjevima navedenim u Prilogu V.b.

10. Mjere namijenjene za izmjenu nebitnih elemenata ovog članka njegovim dopunjavanjem, donose se u skladu s regulatornim postupkom detaljno predviđenim u članku 65. stavku 4.

Tim se mjerama posebno određuje sljedeće:

(a) različita ovlaštenja i odobrenja koja se unose u dozvole kontrolora zračnog prometa;

- (b) uvjeti za izdavanje, održavanje, izmjene, ograničenja, obustavljanje ili ukidanje dozvole, ovlaštenja i odobrenja za dozvole, zdravstvenih svjedodžbi, odobrenja i svjedodžbi te uvjeti u kojima se ovakve svjedodžbe i odobrenja ne moraju zahtijevati, osiguravajući prijelazne mehanizme kako bi se osigurao kontinuitet odobrenja i svjedodžbi koji su već izdani;
- (c) prava i odgovornosti imatelja dozvole, ovlaštenja i odobrenja za dozvole, zdravstvene svjedodžbe, odobrenja i svjedodžbe;
- (d) uvjeti za prihvaćanje i za pretvaranje dozvole kontrolora zračnog prometa te uvjeti za prihvaćanje i za pretvaranje nacionalnih zdravstvenih svjedodžbi u opće priznate zdravstvene svjedodžbe.

11. Mjere iz stavka 10. moraju odražavati posljednja dostignuća, uključujući najbolje prakse i znanstveni i tehnički napredak u području osposobljavanja kontrolora zračnog prometa. One prvobitno moraju biti razvijene na temelju uređaba Direktive 2006/23/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 5. travnja 2006. o dozvoli kontrolora zračnog prometa Zajednice (**).

(*) SL L 96, 31.3.2004., str. 10.
 (**) SL L 96, 31.3.2004., str. 26.
 (***) SL L 114, 27.4.2006., str. 22.”

8. Članak 9. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Zrakoplovi iz članka 4. stavka 1. točke (d), kao i njihova posada i njihovi letovi moraju biti u skladu s važećim standardima ICAO-a. U slučaju da takvih standarda nema, ti zrakoplovi i njihovi letovi moraju biti u skladu sa zahtjevima utvrđenim u prilogima I., III. i IV. i, ako je primjenjivo, u Prilogu V.b, uz uvjet da ti zahtjevi nisu suprotni pravima trećih zemalja koja proizlaze iz međunarodnih konvencija.”;

(b) u stavku 5. dodaje se sljedeća točka:

„(e) u obzir se uzimaju sigurnosni aspekti povezani s ATM-om/ANS-om.”;

9. U članku 10., stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Države članice, Komisija i Agencija surađuju radi osiguravanja sukladnosti s ovom Uredbom i njezinim provedbenim pravilima.”

10. Članak 11. mijenja se kako slijedi:

(a) stavci 4. i 5. zamjenjuju se sljedećim:

„4. Dok ne stupe na snagu mjere iz članka 5. stavka 5., članka 7. stavka 6. i članka 9. stavka 4. i dok ne isteknu bilo kakva prijelazna razdoblja predviđena tim mjerama, te ne dovodeći u pitanje članak 69. stavak 4., svjedodžbe koje se ne mogu izdati u skladu s ovom Uredbom, mogu se izdati na temelju valjanih nacionalnih propisa.

5. Dok ne stupe na snagu mjere iz članka 8. stavka 5. i dok ne isteknu bilo kakva prijelazna razdoblja predviđena tim mjerama, te ne dovodeći u pitanje članak 69. stavak 4., svjedodžbe koje se ne mogu izdati u skladu s ovom Uredbom, mogu se izdati na temelju valjanih nacionalnih propisa.”;

(b) umeću se sljedeći stavci:

„5.a. Dok ne stupe na snagu mjere iz članka 8.a stavka 5. i članka 8.c stavka 10. i dok ne isteknu bilo kakva prijelazna razdoblja predviđena tim mjerama, te ne dovodeći u pitanje članak 69. stavak 4., svjedodžbe koje se ne mogu izdati u skladu s ovom Uredbom, mogu se izdati na temelju valjanih nacionalnih propisa.

5.b. Dok ne stupe na snagu mjere iz članka 8.b stavka 6. i dok ne isteknu bilo kakva prijelazna razdoblja predviđena tim mjerama, te ne dovodeći u pitanje članak 69. stavak 4., svjedodžbe koje se ne mogu izdati u skladu s ovom Uredbom, mogu se izdati na temelju valjanih nacionalnih propisa ili, kada je primjereno, na temelju odgovarajućih zahtjeva Uredbe Komisije (EZ) br. 2096/2005 od 20. prosinca 2005. o utvrđivanju zajedničkih zahtjeva za pružanje usluga u zračnoj plovidbi (*).

(*) SL L 335, 21.12.2005., str. 13.”

11. U članku 13., dodaje se sljedeći stavak:

„Kvalificirani subjekti ne izdaju svjedodžbe.”

12. U članku 18., točke (c) i (d) zamjenjuju se sljedećim:

„(c) izdaje specifikacije za certificiranje i prihvatljive načine usklađivanja te smjernice za primjenu ove Uredbe i njezinih provedbenih pravila;

- (d) donosi odgovarajuće odluke za primjenu članka 20., 21., 22., 22.a, 22.b, 23., 54. i 55. uključujući odobravanje izuzeća imateljima svjedodžbe koje je ona izdala od bitnih zahtjeva utvrđenih ovom Uredbom i njezinim provedbenim pravilima u slučaju nepredviđenih hitnih operativnih okolnosti ili operativnih potreba s ograničenim trajanjem, pod uvjetom da to ne utječe na razinu sigurnosti, da ta izuzeća ne traju duže od dva mjeseca, da je o njima obaviještena Komisija i da se ona ne obnavljaju;

13. U članku 19. stavku 2., točka (a) zamjenjuje se sljedećim:

„(a) specifikacije za certificiranje i prihvatljive načine usklađivanja; i”

14. Umeću se sljedeći članci:

„Članak 22.a

ATM/ANS

U odnosu na ATM/ANS iz članka 4. stavka 3.c, Agencija:

- (a) provodi, sama ili putem nacionalnih zrakoplovnih tijela ili kvalificiranih subjekata, inspeksijske preglede i revizije organizacija koje je certificirala;
- (b) izdaje i obnavlja svjedodžbe organizacijama koje su smještene izvan državnog područja na koje se primjenjuju odredbe Ugovora i koje su odgovorne za pružanje usluga u zračnom prostoru državnog područja na koje se primjenjuju odredbe Ugovora;
- (c) izdaje i obnavlja svjedodžbe organizacijama koje pružaju paneuropske usluge;
- (d) izmjenjuje, obustavlja ili ukida odgovarajuću svjedodžbu ako uvjeti u skladu s kojima je izdana više nisu ispunjeni ili ako imatelj svjedodžbe više ne ispunjava obveze koje proizlaze iz ove Uredbe ili njezinih provedbenih pravila.

Članak 22.b

Certificiranje kontrolora zračnog prometa

U odnosu na osobe i organizacije iz članka 8.c stavka 1., Agencija:

- (a) provodi, sama ili putem nacionalnih zrakoplovnih tijela ili kvalificiranih subjekata, ispitivanja i revizije

organizacija koje je certificirala i, prema potrebi, njihovog osoblja;

- (b) izdaje i obnavlja svjedodžbe organizacijama za osposobljavanje kontrolora zračnog prometa koje su smještene izvan državnog područja država članica, i prema potrebi, njihovom osoblju;

- (c) izmjenjuje, obustavlja ili ukida odgovarajuću svjedodžbu ako uvjeti u skladu s kojima je izdana više nisu ispunjeni ili ako pravna ili fizička osoba koja je imatelj svjedodžbe ne ispunjava obveze koje proizlaze iz ove Uredbe ili njezinih provedbenih pravila.”

15. U članku 33. stavku 2. točki (c), datum „30. rujna” zamjenjuje se sljedećim „30. studenoga.”

16. U članku 44., stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Pritužba se može uložiti na odluke koje Agencija donosi u skladu s člancima 20., 21., 22., 22.a, 22.b, 23., 55. ili 64.”

17. U članku 50., stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. Tužbe za poništenje odluka koje je Agencija donijela u skladu s člancima 20., 21., 22., 22.a, 22.b, 23., 55. ili 64. mogu se uložiti Sudu Europskih zajednica, tek nakon što se iscrpe svi žalbeni postupci unutar Agencije.”

18. Članak 52. mijenja se kako slijedi:

- (a) u stavku 1. prvi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„U najkraćem mogućem roku nakon stupanja ove Uredbe na snagu, upravni odbor uspostavlja transparentne postupke za izdavanje mišljenja, specifikacija za certificiranje, prihvatljivih načina usklađivanja i smjernica iz članka 18. točaka (a) i (c).”;

- (b) stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. Kada Agencija u skladu s člankom 19. oblikuje mišljenja, specifikacije za certificiranje, prihvatljive načine usklađivanja i smjernice koje će primjenjivati države članice, ona uspostavlja postupak za savjetovanje s državama članicama. U tu svrhu ona može oformiti radnu skupinu u koju svaka država članica ima pravo imenovati svog stručnjaka.”

19. U članku 55. stavku 1., prva rečenica zamjenjuje se sljedećim:

„Agencija može sama provoditi, ili dodijeliti nacionalnim zrakoplovnim tijelima ili kvalificiranim subjektima zadaću provođenja svih potrebnih istraživanja u poduzećima, primjenom članka 7., 20., 21., 22., 22.a, 22.b, 23. i članka 24. stavka 2.”

20. Umeće se sljedeći članak:

„Članak 65.a

Izmjene

U skladu s odredbama Ugovora, Komisija predlaže izmjene uredbi (EZ) br. 549/2004, (EZ) br. 550/2004, (EZ) br. 551/2004 i (EZ) br. 552/2004 kako bi se uzeli u obzir zahtjevi ove Uredbe.”

21. Naslov Priloga V. zamjenjuje se sljedećim:

„Mjerila za kvalificirane subjekte iz članka 13. (kvalificirani subjekt' ili ‚subjekt’)

22. Umeću se prilogi V.a i V.b, kako su navedeni u Prilogu ovoj Uredbi.

Članak 2.

Direktiva 2006/23/EZ stavlja se izvan snage.

Odredbe Direktive 2006/23/EZ nastavljaju se primjenjivati na prijelaznoj osnovi do početka primjene mjera iz članka 8.c stavka 10. Uredbe (EZ) br. 216/2008, kako je izmijenjena ovom Uredbom.

Članak 3.

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Komisija do 31. prosinca 2013. donosi mjere iz članka 8.a stavka 5. Uredbe (EZ) br. 216/2008 kako je izmijenjena ovom Uredbom. Članak 8.a primjenjuje se od datuma navedenih u tim mjerama.

Komisija do 31. prosinca 2012. donosi mjere iz članka 8.b stavka 6. i članka 8.c stavka 10. Uredbe (EZ) br. 216/2008 kako je izmijenjena ovom Uredbom. Članci 8.b i 8.c primjenjuju se od datuma navedenih u tim mjerama.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourgu 21. listopada 2009.

Za Europski parlament
Predsjednik
J. BUZEK

Za Vijeće
Predsjednica
C. MALMSTRÖM

PRILOG

„PRILOG Va

BITNI ZAHTJEVI ZA AERODROME

A — Fizičke osobine, infrastruktura i oprema

1. Područje gibanja

- (a) Aerodromi imaju utvrđeno područje za slijetanje i uzlijetanje zrakoplova, koje ispunjava sljedeće uvjete:
- i. područje za slijetanje i uzlijetanje ima dimenzije i osobine primjerene za zrakoplove koji su namijenjeni za upotrebu aerodroma;
 - ii. područje za slijetanje i uzlijetanje ima, kada je primjereno, nosivost dostatnu za podršku ponavljajućih operacija zrakoplova namijenjenih za njegovu upotrebu. Područja koja nisu namijenjena za ponavljajuće operacije moraju imati samo mogućnost podrške zrakoplova;
 - iii. područje za slijetanje i uzlijetanje je projektirano tako da se odvodi voda i da se spriječi da stajaća voda postane neprihvatljivi rizik za operacije zrakoplova;
 - iv. nagib i promjene nagiba područja za slijetanje i uzlijetanje ne stvaraju nepredviđeni rizik za operacije zrakoplova;
 - v. osobine površine područja za slijetanje i uzlijetanje primjerene su za zrakoplove za čiju je upotrebu namijenjeno; i
 - vi. na području za slijetanje i uzlijetanje nema nikakvih objekata koji bi mogli uzrokovati nepredviđeni rizik za operacije zrakoplova.
- (b) Kada ima više područja određenih za slijetanje i uzlijetanje, ona moraju biti takva da ne stvaraju nepredviđeni rizik za operacije zrakoplova.
- (c) Područja određena za slijetanje i uzlijetanje okružena su definiranim površinama. Te površine su namijenjene za zaštitu zrakoplova koji leti iznad njih tijekom operacija uzlijetanja ili slijetanja ili za ublažavanje posljedica slijetanja prije sletne staze, izlijetanja sa strane van granica piste, te slijetanja sa zaustavljanjem van piste, ili kod uzlijetanja, posljedica duljeg zatrcavanja od uobičajenog, i ispunjavaju sljedeće uvjete:
- i. ova područja imaju dimenzije primjerene predviđenim operacijama zrakoplova;
 - ii. nagib i promjene nagiba ovih područja ne stvaraju nepredviđeni rizik za operacije zrakoplova;
 - iii. na ovim područjima nema objekata koji bi mogli uzrokovati nepredviđeni rizik za operacije zrakoplova. To ne znači da se na tim površinama ne može nalaziti krhka oprema ako je ona potrebna za pomoć operacijama zrakoplova;
 - iv. svako od ovih područja ima nosivost koja je dostatna za njegovu namjenu.
- (d) Ona područja aerodroma, zajedno s njihovom pripadajućom neposrednom okolicom, koja se upotrebljavaju za taksiranje ili parkiranje zrakoplova, projektirana su tako da omogućavaju sigurnu operaciju zrakoplova za koje se očekuje da će koristiti određeni objekt u svim predviđenim uvjetima, te ispunjavaju sljedeće uvjete:
- i. ova područja imaju nosivost dostatnu za podršku ponavljajućih operacija zrakoplova namijenjenih za njihovu upotrebu, osim onih područja za koja se očekuje da će se koristiti samo povremeno i koja trebaju imati samo mogućnost podrške zrakoplova;
 - ii. ova područja su projektirana tako da se odvodi voda i da se spriječi da stajaća voda postane neprihvatljivi rizik za operacije zrakoplova;

- iii. nagib i promjene nagiba ovih područja ne stvaraju nepredviđeni rizik za operacije zrakoplova;
 - iv. osobine površine ovih područja primjerene su za zrakoplove za čiju su upotrebu namijenjena; i
 - v. na ovim područjima nema objekata koji bi mogli uzrokovati nepredviđeni rizik za operacije zrakoplova. To ne isključuje postavljanje opreme za parkiranje potrebne za ta područja, na točno određenim mjestima ili zonama.
- (e) Ostala infrastruktura namijenjena za upotrebu od strane zrakoplova projektirana je tako da upotreba te infrastrukture ne uzrokuje nepredviđeni rizik za zrakoplov koji je upotrebljava.
 - (f) Konstrukcije, zgrade, oprema ili skladišta smješteni su i projektirani tako da ne uzrokuju nepredviđeni rizik za operacije zrakoplova.
 - (g) Predviđeni su primjereni načini kojima se neovlaštenim osobama, neovlaštenim vozilima ili životinjama koje su dovoljno velike da bi mogle stvoriti nepredviđeni rizik za operacije zrakoplova, sprečava ulaz na područja gibanja, ne dovodeći u pitanje nacionalne ili međunarodne odredbe za zaštitu životinja.
2. *Nadvisivanje prepreka*
- (a) Kako bi se zaštitio zrakoplov koji prilazi aerodromu radi slijetanja ili koji odlazi s aerodroma, moraju se utvrditi dolazne i odlazne rute ili područja. Takve rute ili područja omogućavaju zrakoplovu odgovarajuće nadvisivanje prepreka koje se nalaze u okolici aerodroma, uzimajući u obzir lokalne fizičke osobine.
 - (b) Ovakvo nadvisivanje prepreka je primjereno fazi leta i vrsti operacije koja se izvodi. U obzir se također uzima oprema koja se koristi za utvrđivanje položaja zrakoplova.
3. *Vizualna i nevizualna pomagala te oprema aerodroma*
- (a) Pomagala su primjerena namjeni, prepoznatljiva, te pružaju korisnicima nedvosmislene informacije u svim namjeranim operativnim uvjetima.
 - (b) Oprema aerodroma funkcionira kako je predviđeno u predviđenim operativnim uvjetima. U operativnim uvjetima ili u slučaju kvara, oprema aerodroma ne smije uzrokovati nepredviđeni rizik za sigurnost zrakoplovstva.
 - (c) Pomagala i njihov sustav za napajanje električnom energijom projektirani su tako da kvarovi ne rezultiraju neprimjerenim, zbunjujućim ili nedostatnim informacijama koje se daju korisnicima, ili prekidom bitnih usluga.
 - (d) Predviđeni su primjereni načini zaštite kako bi se izbjegla oštećenja ili ometanja takvih pomagala.
 - (e) Izvori zračenja ili prisutnost pokretnih ili fiksnih objekata ne ometaju i ne djeluju negativno na performansu aeronautičkih komunikacijskih, navigacijskih i nadzornih sustava.
 - (f) Informacije o radu i upotrebi opreme aerodroma stavljaju se na raspolaganje odgovarajućem osoblju, uključujući jasno navođenje uvjeta koji bi mogli uzrokovati nepredviđene rizike za sigurnost zrakoplovstva.
4. *Podaci o aerodromu*
- (a) Uspostavljaju se i ažuriraju podaci koji su važni za aerodrom i za raspoložive usluge.
 - (b) Ovi podaci moraju biti točni, razumljivi, potpuni i nedvosmisleni. Moraju se održavati primjerene razine integriteta.
 - (c) Podaci se stavljaju na raspolaganje korisnicima i odgovarajućim izvoditeljima ANS-a pravovremeno, upotrebom dostatno sigurne i brze metode priopćavanja.

B — Rad i upravljanje

1. *Operator aerodroma je odgovoran za rad aerodroma. Odgovornosti operatora aerodroma su sljedeće:*

- (a) operator aerodroma mora imati, izravno ili na temelju ugovora, sva sredstva potrebna za osiguravanje sigurne operacije zrakoplova na aerodromu. Ta sredstva uključuju, između ostalog, objekte, osoblje, opremu i materijal, dokumentaciju o zadaćama, odgovornostima i postupcima, pristup relevantnim podacima i vođenje evidencije;

- (b) operator aerodroma osigurava da su zahtjevi iz odjeljka A uvijek ispunjeni ili poduzima potrebne mjere za ublažavanje rizika povezanih s neispunjavanjem tih zahtjeva. Uspostavljaju se i primjenjuju postupci kako bi se svi korisnici pravovremeno obavijestili o tim mjerama;
- (c) operator aerodroma uspostavlja i provodi odgovarajući program za upravljanje rizikom u odnosu na životinje koje žive u prirodi;
- (d) operator aerodroma osigurava da su gibanja vozila i osoba na području gibanja i na drugim operativnim područjima usklađena s gibanjima zrakoplova kako bi se izbjegli sudari i oštećenja zrakoplova;
- (e) operator aerodroma osigurava da se, ako je primjereno, uspostave i provode postupci za ublažavanje rizika povezanih s operacijama aerodroma u zimskim uvjetima, u nepovoljnim vremenskim uvjetima, pri smanjenoj vidljivosti ili tijekom noći;
- (f) operator aerodroma sklapa sporazume s drugim odgovarajućim organizacijama kako bi se osigurala stalna usklađenost s ovim bitnim zahtjevima za aerodrome. Ove organizacije uključuju, između ostalih, operatore zrakoplova, izvođitelje usluga u zračnoj plovidbi, izvođitelje usluga prihvata i otpreme zrakoplova, putnika, prtljage, robe i pošte te druge organizacije čije djelatnosti ili proizvodi mogu utjecati na sigurnost zrakoplova;
- (g) operator aerodroma, sam ili na temelju ugovora s trećim stranama, osigurava da postoje postupci za opskrbu zrakoplova gorivom koje je nezagađeno i koje ima ispravne specifikacije;
- (h) priručnici za održavanje opreme aerodroma stavljeni su na raspolaganje, primjenjuju se u praksi i obuhvaćaju upute za održavanje i popravke, informacije o servisiranju, utvrđivanje kvarova i postupke inspekcijskog pregleda;
- (i) operator aerodroma uspostavlja i provodi plan aerodroma za slučajeve nužde koji obuhvaća moguće scenarije slučajeva nužde koji se mogu dogoditi na aerodromu i u njegovoj okolini. Ovaj plan mora biti usklađen, kada je primjereno, s planom lokalne zajednice za slučajeve nužde;
- (j) operator aerodroma osigurava da na aerodromu postoje odgovarajuće spasilačke i protupožarne službe. Ove službe moraju u slučaju nesreće ili nezgode reagirati primjerenom hitnošću i moraju uključivati najmanje opremu, sredstva za gašenje i dovoljan broj osoblja;
- (k) operator aerodroma upotrebljava samo osposobljeno i kvalificirano osoblje za operacije i održavanje aerodroma te provodi i održava programe osposobljavanja i provjere kako bi se osigurala trajna stručnost cjelokupnog odgovarajućeg osoblja;
- (l) operator aerodroma osigurava da je svaka osoba kojoj je dopušten pristup na površinu gibanja ili druge operativne površine bez pratnje, primjereno osposobljena i kvalificirana za takav pristup;
- (m) osoblje spasilačkih i protupožarnih službi mora biti odgovarajuće osposobljeno i kvalificirano za rad na aerodromu. Operator aerodroma provodi i održava programe osposobljavanja i provjere kako bi se osigurala trajna stručnost ovog osoblja;
- (n) cjelokupno osoblje spasilačkih i protupožarnih službi od kojeg se zahtijeva da djeluje u zrakoplovnim slučajevima nužde, mora redovito dokazivati svoju zdravstvenu sposobnost za zadovoljavajuće izvođenje svojih funkcija, uzimajući u obzir vrstu djelatnosti. U ovom smislu, zdravstvena sposobnost obuhvaća i fizičku i mentalnu sposobnost, što znači da ne postoji nikakva bolest ili onesposobljenost koja bi tom osoblju onemogućila:
 - i. izvođenje zadaća potrebnih u zrakoplovnim hitnim slučajevima;
 - ii. izvođenje zaduženja koja su im dodijeljena, u bilo kojem trenu; ili
 - iii. pravilno zapažanje njihovog okoliša.

2. Sustavi upravljanja

- (a) Operator aerodroma provodi i održava sustav upravljanja kako bi osigurao sukladnost s ovim bitnim zahtjevima za aerodrome te teži trajnom i proaktivnom poboljšanju sigurnosti. Sustav upravljanja uključuje organizacijske strukture, odgovornosti, nadležnosti, politike i postupke.

(b) Sustav upravljanja uključuje program sprečavanja nesreća i nezgoda, uključujući shemu izvješćivanja i analize događaja. Analiza prema potrebi uključuje stranke navedene u gornjoj točki 1. podtočki (f).

(c) Operator aerodroma izrađuje priručnik aerodroma i djeluje u skladu s njim. Ovi priručnici sadrže sve potrebne upite, informacije i postupke za aerodrom, za sustav upravljanja i za cjelokupno operativno osoblje za izvođenje njihovih zaduženja.

C — Okolica aerodroma

1. Zračni prostor u okolici područja gibanja na aerodromu čuva se kako se na njemu ne bi našle prepreke, u svrhu omogućavanja namjeravane operacije zrakoplova na aerodromu bez stvaranja neočekivanog rizika uzrokovanog preprekama u okolici aerodroma. Stoga treba razviti, provesti i trajno nadzirati površine na kojima se nadziru prepreke kako bi se utvrdio svaki ulazak koji nije u skladu s pravilima.

(a) Svako narušavanje ovih površina zahtijeva procjenu kako bi se utvrdilo da li objekt stvara nepredviđeni rizik ili ne. Svaki objekt koji predstavlja nepredviđeni rizik mora se ukloniti ili se moraju poduzeti odgovarajuće mjere za ublažavanje rizika kako bi se zaštitio zrakoplov koji koristi aerodrom.

(b) Sve preostale prepreke objavljuju se i, ovisno o potrebi, označuju te tamo gdje je potrebno osvjetljavaju kako bi bili vidljive.

2. Prate se opasnosti povezane s ljudskom aktivnošću i upotrebom zemljišta kao što su, između ostalog, stavke navedene u donjem popisu. Rizik koji uzrokuju ocjenjuje se i primjereno ublažava:

(a) svaki razvoj ili promjena upotrebe zemljišta na području aerodroma;

(b) mogućnost turbulencija izazvanih preprekama;

(c) upotreba opasnih, nejasnih i zbunjujućih svjetala;

(d) blještavost uzrokovana velikim i visoko reflektirajućim površinama;

(e) stvaranje područja koja mogu potaknuti aktivnost divljih životinja u okolici područja gibanja na aerodromu;

(f) izvori nevidljivog zračenja ili prisutnost pokretnih ili fiksnih objekata koji mogu ometati ili negativno utjecati na performansu aeronautičkih komunikacijskih, navigacijskih i nadzornih sustava.

3. Lokalna zajednica uspostavlja plan za situacije slučajeva zrakoplovne nužde do kojih može doći na lokalnom području aerodroma.

D — Ostalo

Osim u situacijama nužde zrakoplova, kada se on preusmjerava na alternativni aerodrom, ili u nekim drugim uvjetima koji se specificiraju u svakom pojedinom slučaju, aerodrom ili njegove dijelove ne smiju upotrebljavati zrakoplovi za koje projekt i operativni postupci aerodroma nisu uobičajeno namijenjeni.

PRILOG V.b

BITNI ZAHTEVI ZA ATM/ANS I ZA KONTROLORE ZRAČNOG PROMETA

1. Upotreba zračnog prostora

(a) Svim zrakoplovima, osim onih uključenih u aktivnosti iz članka 1. stavka 2. točke (a), u svim fazama leta ili na području gibanja na aerodromu, upravlja se u skladu sa zajedničkim općim operativnim pravilima i svim primjerenim postupcima specificiranim za upotrebu tog zračnog prostora.

(b) Svi zrakoplovi, osim onih uključenih u aktivnosti iz članka 1. stavka 2. točke (a), moraju biti opremljeni zahtjevanim komponentama i primjereno upravljani. Komponente koje se upotrebljavaju u sustavu ATM/ANS moraju također biti u skladu sa zahtjevima iz točke 3.

2. Usluge

- (a) Zrakoplovne informacije i podaci za korisnike zračnog prostora za namjenu zračne navigacije
- i. Podaci koji se upotrebljavaju kao izvor za zrakoplovne informacije moraju biti dovoljno kvalitetni, potpuni, aktualni i pravovremeno prosljeđeni.
 - ii. Zrakoplovne informacije moraju biti točne, potpune, aktualne, nedvosmislene i odgovarajućeg integriteta, u primjerenom formatu za korisnike.
 - iii. Prosljeđivanje takvih zrakoplovnih informacija korisnicima zračnog prostora mora biti pravovremeno i mora se odvijati putem dovoljno pouzdanih i brzih komunikacijskih sredstava zaštićenih od ometanja i narušavanja.
- (b) Meteorološke informacije
- i. Podaci koji se upotrebljavaju kao izvor za zrakoplovne meteorološke informacije moraju biti dovoljno kvalitetni, potpuni i aktualni.
 - ii. U najvećoj mogućoj mjeri zrakoplovne meteorološke informacije moraju biti precizne, potpune, aktualne, odgovarajućeg integriteta i nedvosmislene, kako bi zadovoljile potrebe korisnika zračnog prostora.
 - iii. Prosljeđivanje takvih zrakoplovnih meteoroloških informacija korisnicima zračnog prostora mora biti pravovremeno i mora se odvijati putem dovoljno pouzdanih i brzih komunikacijskih sredstava zaštićenih od ometanja i narušavanja.
- (c) Usluge kontrole zračnog prometa
- i. Podaci koji se upotrebljavaju kao izvor za pružanje usluga kontrole zračnog prometa moraju biti ispravni, potpuni i aktualni.
 - ii. Usluge kontrole zračnog prometa moraju biti točne, potpune, aktualne i nedvosmislene kako bi se ispunile sigurnosne potrebe korisnika.
 - iii. Automatizirana pomagala pružanja informacija ili savjeta korisnicima moraju biti ispravno projektirana, proizvedena i održavana kako bi se osigurala njihova primjerenost namjeravanoj namjeni.
 - iv. Usluge kontrole zračnog prometa i povezani postupci osiguravaju primjereno razdvajanje između zrakoplova i, kada je primjereno, pomažu pri zaštiti od prepreka i drugih opasnosti u zraku te osiguravaju brzu i pravovremenu usklađenost sa svim odgovarajućim korisnicima i susjednim dijelovima zračnog prostora.
 - v. Komunikacija između službi kontrole zračnog prometa i zrakoplova kao i između odgovarajućih službi kontrole zračnog prometa mora biti pravovremena, jasna, točna i nedvosmislena, zaštićena od ometanja i moraju je razumjeti i prema potrebi potvrditi svi uključeni sudionici.
 - vi. Moraju postojati načini za otkrivanje mogućih slučajeva nužde i, kada je primjereno, za započinjanje učinkovitih akcija potrage i spašavanja. Ti načini obuhvaćaju, najmanje, odgovarajuće mehanizme uzbuđivanja, mjere i postupke usklađivanja te sredstva i osoblje za učinkovito pokrivanje područja odgovornosti.
- (d) Komunikacijske usluge
- Komunikacijske usluge moraju postići i održavati zadovoljavajuću performansu u vezi s njihovom raspoloživosti, integritetom, kontinuitetom i pravovremenosti. Moraju biti brze i zaštićene od narušavanja.
- (e) Navigacijske usluge
- Navigacijske usluge moraju postići i održavati zadovoljavajuću performansu u vezi s vođenjem, pozicioniranjem i, ako je na raspolaganju, vremenskim rasporedom. Mjerila učinkovitosti uključuju točnost, integritet, raspoloživost i kontinuitet usluga.
- (f) Usluge nadzora
- Usluge nadzora utvrđuju odgovarajući položaj zrakoplova u zraku i drugih zrakoplova i vozila na površinama aerodroma, s dostatnom učinkovitošću u odnosu na točnost, integritet, kontinuitet i vjerojatnost otkrivanja.

(g) Upravljanje protokom zračnog prometa

Pri taktičkom upravljanju protokom zračnog prometa na razini Zajednice upotrebljavaju se i osiguravaju dovoljno precizne i aktualne informacije o opsegu i prirodi planiranog zračnog prometa koji utječe na davanje usluga te se usklađuje i pregovara o preusmjeravanju ili zakašnjenju protoka prometa kako bi se smanjio rizik od situacija preopterećenosti zračnog prostora ili aerodroma.

(h) Upravljanje zračnim prostorom

Dodjeljivanje određenog dijela zračnog prostora za određenu upotrebu mora se nadzirati, usklađivati i objavljivati na pravovremen način kako bi se smanjio rizik od gubitka razdvajanja između zrakoplova u svim okolnostima.

(i) Projektiranje zračnog prostora

Strukture zračnog prostora i postupci letenja moraju se pravilno projektirati, ispitati i vrednovati prije nego što se uspostave i počnu upotrebljavati za zrakoplove.

3. Sustavi i komponente

(a) Općenito

Sustavi i komponente ATM-a/ANS-a koji osiguravaju odgovarajuće informacije zrakoplovima, iz zrakoplova i na tlu, moraju biti ispravno projektirani, proizvedeni, instalirani, održavani i upravljani kako bi se osiguralo da su primjereni za svoju namjeravanu namjenu.

(b) Integritet, performansa i pouzdanost sustava i komponenata

Integritet i sa sigurnošću povezana performansa sustava i komponenata, bilo u zrakoplovu, na tlu ili u svemiru, moraju biti primjereni namjeravanoj namjeni. Moraju ispunjavati zahtijevanu razinu operativne performanse za sve predviđene operativne uvjete i za cijeli vijek trajanja.

(c) Projektiranje sustava i komponenata

- i. Sustavi i komponente moraju biti projektirani tako da ispunjavaju primjenjive zahtjeve u vezi sa sigurnošću.
- ii. Sustavi i komponente, gledano skupno, odvojeno i u međusobnom odnosu, moraju biti projektirani na takav način da postoji obrnuti odnos između vjerojatnosti da bilo koji kvar može rezultirati otkazivanjem cijelog sustava i ozbiljnosti njegovih učinaka na sigurnost usluga.
- iii. Sustavi i komponente, gledano pojedinačno i u međusobnoj kombinaciji, moraju biti projektirani uzevši u obzir ograničenja povezana sa sposobnostima i učinkovitošću čovjeka.
- iv. Sustavi i komponente moraju biti projektirani tako da su zaštićeni od nenamjernih štetnih interakcija s vanjskim elementima.
- v. Osoblju se na jasan, nedvosmislen i dosljedan način dostavljaju informacije potrebne za proizvodnju, instalaciju, rukovanje i održavanje sustava i komponenata, kao i informacije koje se odnose na nesigurne uvjete.

(d) Stalna razina usluge

Razine sigurnosti sustava i komponenata moraju se održavati tijekom usluge i tijekom bilo kakvih promjena usluge.

4. Osposobljenost kontrolora zračnog prometa

(a) Općenito

Osoba koja pristupa izobrazbi kao kontrolor zračnog prometa ili kao kontrolora zračnog prometa - studenta mora biti dovoljno zrela u obrazovnom, fizičkom i mentalnom smislu, da bi mogla usvojiti, održavati i pokazati odgovarajuće teoretsko znanje i praktičnu vještinu.

(b) Teoretsko znanje

- i. Kontrolor zračnog prometa mora steći i održavati razinu znanja primjerenu aktivnostima koje izvodi i razmjernu rizicima povezanim s vrstom usluge.
- ii. Stjecanje i održavanje teoretskog znanja dokazuje se trajnim ocjenjivanjem tijekom izobrazbe ili odgovarajućim ispitima.
- iii. Stečeno teoretsko znanje mora se održavati na odgovarajućoj razini. To se dokazuje redovitim ocjenjivanjima ili ispitima. Učestalost ispita mora biti razmjerna razini rizika povezanog s vrstom usluge.

(c) Praktične vještine

- i. Kontrolor zračnog prometa mora steći i održavati praktične vještine primjerene za izvođenje njegovih/njezinih aktivnosti. Ove vještine moraju biti razmjerne rizicima povezanim s vrstom usluge i moraju obuhvaćati, ako je primjereno, aktivnostima koje se obavljaju, najmanje sljedeće:
 - i. operativne postupke;
 - ii. aspekte specifične za zaduženje;
 - iii. neuobičajene situacije i situacije nužde;
 - iv. ljudske čimbenike.
- ii. Kontrolor zračnog prometa mora dokazati sposobnost izvođenja povezanih postupaka i zaduženja na stupnju stručnosti koji je primjeren aktivnostima koje izvodi.
- iii. Stečene praktične vještine moraju se održavati na odgovarajućoj razini. To se dokazuje redovitim ocjenjivanjima. Učestalost tih ocjenjivanja mora biti razmjerna razini rizika povezanog s vrstom usluge i aktivnostima koje se izvode.

(d) Poznavanje jezika

- i. Kontrolor zračnog prometa mora dokazati svoje znanje govora i razumijevanja engleskog jezika u stupnju koji mu omogućava učinkovitu govornu komunikaciju u situacijama kada se koristi samo glas (telefon, radio telefon) i u situacijama licem u lice, u odnosu na konkretne i s poslom povezane teme, uključujući situacije nužde.
- ii. Kontrolor zračnog prometa mora također biti jezično osposobljen za govor i razumijevanje nacionalnog (nacionalnih) jezika u gore opisanom stupnju, kadgod je to potrebno u posebnom dijelu zračnog prostora u svrhu pružanja usluga ATS-a.

(e) Školski simulatori (STD)

Kada se STD koristi za praktično osposobljavanje za zamjećivanje situacija ili o ljudskim faktorima, ili za dokazivanje o stjecanju ili održavanju praktičnih vještina, on mora imati razinu učinkovitosti koja omogućava odgovarajuće simuliranje radnih uvjeta i operativnih situacija primjerenih za obuku koja se provodi.

(f) Program izobrazbe

- i. Izobrazba se provodi programom izobrazbe, koji se može sastojati od teoretske i praktične nastave, uključujući, ako je primjereno, obuku na STD-u.
- ii. Za svaku vrstu izobrazbe definira se i odobrava program izobrazbe.

(g) Instruktori

- i. Teoretsku nastavu održavaju odgovarajuće stručni instruktori. Oni moraju:
 - i. imati odgovarajuće znanje iz područja za koje drže nastavu; i

- ii. dokazati sposobnost upotrebe odgovarajućih nastavnih metoda.
 - ii. Praktičnu nastavu izvode odgovarajuće stručni instruktori, koji imaju sljedeće kvalifikacije:
 - i. ispunjavaju zahtjeve u vezi s teoretskim znanjem i iskustvom, koji su primjereni nastavi koju izvode;
 - ii. dokazali su sposobnost poučavanja i upotrebe odgovarajućih nastavnih metoda;
 - iii. izvježbali su nastavne metode na onim postupcima, za čije poučavanje su te metode namijenjene; i
 - iv. pohađaju redovitu obuku za osvježavanje znanja kako bi se osiguralo održavanje sposobnost poučavanja.
 - iii. Instruktori za praktične vještine također moraju imati ili su imali pravo rada kao kontrolori zračnog prometa.
- (h) Ocjenjivači
- i. Osobe odgovorne za ocjenjivanje vještine kontrolora zračnog prometa:
 - i. dokazale su sposobnost ocjenjivanja uspješnosti te provođenja ispitivanja i provjera kontrolora zračnog prometa; i
 - ii. pohađaju redovitu obuku za osvježavanje znanja kako bi se osiguralo održavanje najnovijih standarda ocjenjivanja.
 - ii. Ocjenjivači praktičnih vještina također moraju imati ili su imali pravo rada kao kontrolori zračnog prometa u onim područjima u kojima provode ocjenjivanje.
- (i) Zdravstvena podobnost kontrolora zračnog prometa
- i. Zdravstvena mjerila:
 - i. kontrolori zračnog prometa moraju periodično dokazivati zdravstvenu podobnost za zadovoljavajuće obavljanje svojih aktivnosti. Sukladnost se dokazuje odgovarajućim ocjenjivanjem, uzevši u obzir moguće mentalno i fizičko pogoršanje stanja radi dobi;
 - ii. dokazivanje zdravstvene podobnost, koja uključuje fizičku i mentalnu podobnost, uključuje dokazivanje odsutnosti bilo kakve bolesti ili invalidnosti radi koje osoba koja izvodi kontrolu zračnog prometa ne bi mogla:
 - pravilno izvoditi poslove potrebne za izvođenje usluga ATC-a,
 - izvoditi u bilo koje doba zadaće koju su mu dodijeljene, ili
 - pravilno zapažati svoj okoliš.
 - ii. Kada se zdravstvena podobnost ne može u potpunosti dokazati, mogu se primijeniti mjere ublažavanja koje pružaju jednakovrijednu sigurnost.

5. Izvoditelji usluga i organizacije za osposobljavanje

- (a) Usluge se ne izvode ako nisu ispunjeni sljedeći uvjeti:
 - i. izvoditelj usluga ima, izravno ili neizravno na temelju ugovora, sredstva potrebna za područje primjene usluge. Ova sredstva između ostalog uključuju sljedeće sustave, uređaje uključujući napajanje energijom, upravljačku strukturu, osoblje, opremu i njezino održavanje, dokumentaciju o zaduženjima, odgovornostima i postupcima, pristup odgovarajućim podacima i vođenje evidencija;

- ii. izvoditelj usluga razvija i održava upravljačke i operativne priručnike u vezi s izvođenjem svojih usluga i djeluje u skladu s tim priručnicima. Ovi priručnici sadrže sve potrebne upute, informacije i postupke za rad, za upravljački sustav i za operativno osoblje za izvođenje njihovih zaduženja;
 - iii. izvoditelj usluga provodi i održava upravljački sustav koji se temelji na riziku, kako bi osigurao sukladnost s bitnim zahtjevima iz ovog Priloga i teži trajnom proaktivnom poboljšavanju ovog sustava;
 - iv. izvoditelj usluga upotrebljava samo primjereno kvalificirano i osposobljeno osoblje i provodi i održava programe osposobljavanja i provjere osoblja;
 - v. izvoditelj usluga uspostavlja formalnu povezanost sa svim drugim sudionicima u izvođenju usluge kako bi se osigurala sukladnost s ovim bitnim zahtjevima;
 - vi. izvoditelj usluga uspostavlja i provodi plan mjera za nepredviđene događaje koji obuhvaća slučajeve nužde i neuobičajene situacije koje se mogu dogoditi u vezi s njegovim uslugama;
 - vii. izvoditelj usluga uspostavlja i održava program za sprečavanje nesreća i nezgoda i za osiguravanje sigurnosti, uključujući program izvješćivanja i analize događaja, koji se upotrebljava u okviru upravljačkog sustava kako bi se doprinijelo cilju trajnog poboljšavanja sigurnosti; i
 - viii. izvoditelj usluga provjerava da li su u svako doba ispunjeni zahtjevi sigurnosti svih sustava i komponenata koje on koristi.
- (b) Usluge ATC-a se ne izvode ako nisu ispunjeni sljedeći uvjeti:
- i. za sprečavanje umora osoblja koje izvodi usluge ATC-a koristi se sustav rasporeda osoblja. Takav sustav rasporeda osoblja uključuje razdoblja rada, radno vrijeme i prilagođena razdoblja odmora. Ograničenja koja se utvrđuju ovakvim rasporedom moraju uzeti u obzir sve relevantne čimbenike koji doprinose umoru, kao što su, posebno, nedostatan spavanje, narušavanje cirkadijalnog ritma, noćni rad, kumulirano radno vrijeme tijekom određenog razdoblja i raspodjela zaduženja između osoblja;
 - ii. za sprečavanje stresa osoblja koje izvodi usluge ATC-a upotrebljavaju se obrazovni i preventivni programi;
 - iii. izvoditelj usluga ATC-a ima uspostavljene postupke za provjeru da li su kognitivne sposobnosti osoblja koje izvodi usluge ATC-a narušene i da li je njihova zdravstvena podobnost nedostatna;
 - iv. pri svom planiranju i operacijama izvoditelj usluga ATC-a uzima u obzir operativna i tehnička ograničenja te načela ljudskih faktora.
- (c) Komunikacijske, navigacijske i/ili nadzorne usluge se ne izvode ako nije ispunjen sljedeći uvjet:
- Izvoditelj usluga pravovremeno obavješćuje odgovarajuće korisnike zračnog prostora i jedinice ATS-a o operativnom statusu (i promjenama operativnog statusa) njegovih usluga koje se izvode za namjene ATS-a.
- (d) Organizacije za osposobljavanje
- Organizacija za osposobljavanje osoblja koje izvodi usluge ATC-a mora ispunjavati sljedeće zahtjeve:
- i. mora imati sva sredstva potrebna za područje odgovornosti povezano s njezinim djelovanjem. Ta sredstva, između ostalog, uključuju sljedeće: uređaje, osoblje, opremu, metodologiju, dokumentaciju o zadaćama, odgovornostima i postupcima, pristup odgovarajućim podacima i vođenje evidencije;
 - ii. mora provoditi i održavati sustav upravljanja povezan sa sigurnošću i standardom osposobljavanja te mora težiti trajnom poboljšavanju tog sustava; i
 - iii. mora uspostaviti sporazume s drugim odgovarajućim organizacijama, kada je to potrebno, kako bi se osigurala trajna sukladnost s bitnim zahtjevima.”